

BELEIDSPLAN BUREAU TELEMATICA BINNENVAART

Digitale Transformatie Binnenvaart, Vaarwegen en Logistiek

Rotterdam, 28 augustus 2017

INLEIDING

WIE ZIJN WIJ

Bureau Telematica Binnenvaart (BTB) is het kennis- en ontwikkelcentrum op het gebied van ICT rondom binnenvaart, vaarwegen en logistiek. Daarbij gaat het naast ICT ook over telematica, automatisering, mobiele communicatie en datagebruik. Voor en door

binnenvaartondernemers, partners in de logistieke keten en andere bij de binnenvaart betrokkenen, zoals brancheorganisaties, overheden, haven- en vaarwegbeheerders. BTB heeft brede kennis en inzicht in alle deelmarkten van de nationale en internationale binnenvaart. Die deelmarkten bestaan uit kleine en grote schepen voor de droge lading, containervaart en tankvaart met minerale en chemische producten. BTB heeft geografische kennis van alle vaargebieden en kunstwerken binnen Europa.

WAT IS ONZE VISIE

BTB introduceert, stimuleert, faciliteert, agendeert, signaleert én begeleidt de aansluiting van de binnenvaart op de digitale snelweg, zowel in Nederland als in Europa. Onze visie is dat zowel nationaal als internationaal, informatietechnologie voor alle bij de binnenvaart betrokken partijen geweldige kansen biedt. Digitale transformatie is nodig om te komen tot een intelligent transportsysteem als onderdeel van synchro-modale ketens en RIS 'enabled' Verkeersmanagement. Voorwaarde daarvoor is dat ontwikkelingen goed worden opgepakt en worden gecommuniceerd. Maar ook dat infrastructuur deskundig wordt geïmplementeerd en wordt onderhouden, en daarmee meer en duurzaam vervoer over water mogelijk wordt.

WAT WILLEN WE BEREIKEN

BTB heeft als doel om namens en voor de gehele binnenvaartsector informatietechnologie/ telematica beschikbaar te maken en ondersteunend te zijn bij het gebruik ervan. Daarbij gaat het niet alleen om de binnenvaart zelf, maar óók over de infrastructuur (zoals vaarwegen en havens, maar ook de meer abstracte 5^e Modaliteit (telecommunicatie)).

HOE WILLEN WE DAT DOEN

- De unieke deskundigheid, relaties en communicatiekanalen beschikbaar te stellen;
- Een verbindende factor te zijn naar alle relevante stakeholders;
- Het ontwikkelen van actuele visies en innovatiebeleid;
- Het uitvoeren van technologie en onderzoeksprojecten;
- En het geven van voorlichting en informatie aan de stakeholders.

HET SPEELVELD ANNO 2017

Omwenteling als gevolg van digitale mogelijkheden

De ontwikkeling van autonome vormen van transport en goederenvervoer leidt in de richting van 'smart mobility' toepassingen waar de binnenvaart een logische rol in vervult. Water blijft nat en internet verandert de wet van Archimedes niet, maar de digitale omwenteling die nu plaatsvindt, beïnvloedt ondernemen in de binnenvaart op manieren die nu nog nauwelijks te overzien zijn, meer en sneller dan ooit tevoren. BTB mobiliseert de flexibiliteit en inventiviteit die de varende beroepsgroep al eeuwen in de genen zit en die nodig is voor groeiend, duurzaam en modern Europees vervoer over water.

Netwerksamenleving

Onafhankelijk van bedrijfsomvang, organisatievorm of deelmarkt heeft iedere binnenvaartondernemer in de moderne netwerksamenleving meer dan ooit te maken met anderen dan alleen opdrachtgevers en ketenpartners. Technologische ontwikkelingen gaan razendsnel en het wordt ook steeds drukker in de stuurhut en op het water. Europese waternetwerken, havens, terminals, ketenpartners en logistieke netwerken zijn voor binnenvaartondernemers net zo belangrijk als informatie- en communicatietechnologie, Internet, mobiele connectie en bereikbaarheid. Kortom, harde en zachte infrastructures, in voortdurende wisselwerking met elkaar, waarbij landsgrenzen er niet meer toe doen. Zie hier de dynamische omgeving waar BTB namens de sector al twintig jaar in opereert.

Stakeholders

BTB is er voor varende ondernemers die winst willen maken met vlot, veilig en groen transport over water. En voor partners van de binnenvaart en opdrachtgevers die verwachten dat de binnenvaart deel uitmaakt van intelligente transportsystemen waar o.a. 'tracking & tracing' mogelijk is, voor partners die infrastructures beheren en voorwaarden scheppen. BTB is er ook voor ontwikkelaars en makers. BTB wil 'smart mobility' met schepen, waarbij de verhouding tussen kosten, techniek, dienstverlening en prestatie in logistieke ketens optimaal is. Niet alleen naar het oordeel van klant, investeerder en opdrachtgever maar ook in de opvattingen van een samenleving die veiligheid en duurzaamheid nastreeft.

BELEIDSTHEMA'S

Vanwege de digitale transformatie wil BTB zich in de voor ons liggende periode in samenwerking met de ketenpartners richten op de volgende vier beleidsthema's en daarmee samenhangende ontwikkelingen:

1. River Information Services
2. Smart Shipping en Autonom Vervoer
3. Digitale bedrijfsvoering binnenvaartondernemers
4. Transport & logistieke toepassingen

River Information Services (RIS)

RIS zijn de drager van en de katalysator voor de vele nieuwe toepassingen en mogelijkheden in de binnenvaart en nationale en internationale vaarwegen. In nauwe samenwerking Rijkswaterstaat, werkt BTB al ruim twintig jaar aan de uitrol van onder meer elektronisch melden (ERI), Vessel Tracking & Tracing (VTT, beter bekend als AIS), elektronische kaarten (Inland ECDIS) and Notices to Skippers (NTS). Deze zogenaamde RIS-kerntechnologieën dragen zeer sterk bij aan de nautische veiligheid en de vlotte afwikkeling van het vervoer over water en maken het vervoer toekomst vast.

Eén regime door heel Europa

Doel daarbij is om te komen tot een geharmoniseerde invoering RIS over heel Europa. BTB voorziet daarbij dat uiteindelijk op alle vaarwegen door Europa, er sprake zal van één regime voor bedienen en begeleiden van de scheepvaart. Zo hoeft de binnenvaartondernemer niet in elke lidstaat aan andere eisen te voldoen en worden eilandoplossingen voorkomen. Dat draagt tevens bij aan de verlaging van de administratieve lasten, zo is er voor alle stakeholders winst en voordeel te behalen.

Nieuwe bediening- en besturingsconcepten

Er is een veelheid aan onderwerpen en thema's waarmee de nieuwe bedienings- en besturingsconcepten gepaard gaan. Daarbij gaat het onder andere om het adequate beheer van referentiegegevens, een goede handhaving voor wat betreft privacygevoelige informatie, de wens om

papierloos te mogen gaan varen, de mogelijke toekomstige invoering van een algehele elektronische meldplicht, de evaluatie van de verplichte invoering van AIS/ECDIS, de beschikbaarheid van laagdrempelige en gratis meldsoftware, de integratie met andere software, de verkeerscentrale van morgen en het corridorgericht bedienen en begeleiden van RWS, etc.

Om de waarde en de mogelijkheden van RIS voor de toekomst veilig te stellen en te begeleiden c.q. te beïnvloeden, neemt BTB in nauwe samenwerking met RWS onder andere deel aan het volgende overleg:

- Expertgroepen: Electronic Reporting International (ERI) en Vessel Tracking & Tracing (VTT)
- De werkgroep RIS/G van de CCR in Straatsburg
- Omgevingsmanagement voor elektronisch melden
- Begeleiding invoering meldplicht in de Tankvaart
- Europees overleg m.b.t. de Digital Inland Navigation Area (DINA)

Smart Shipping en Autonom Vervoer

In oktober 2015 publiceerde BTB de visie BINNENVAART 3.0 waarin een doorkijk werd gegeven op de toepassing van nieuwe technieken in de binnenvaart. Vooral de ontwikkelingen op het gebied van autonoom vervoer stonden daarin centraal. Door toepassingen van nieuwe sensoren, in combinatie met de snel toenemende rekenkracht van computers en ontwikkeling van zelf lerende algoritmen, lijkt een toekomst mogelijk waarbij schepen min of meer autonoom kunnen varen. Inmiddels heeft de overheid dit onderwerp geadopteerd onder de titel 'Smart Shipping' en wordt een impuls gegeven aan het stakeholder veld.

Een krachtiger en veiliger vervoerssysteem

De introductie van Smart Shipping en Autonom Vervoer biedt veel potentie voor de versterking van het vervoer over water en de nautische veiligheid.

Daarbij gaat het enerzijds om de mogelijke verlaging van de operationele kosten aan boord van de schepen, maar ook om een toename van de productiviteit. Wet- en regelgeving lijkt hierbij een belangrijk aandachtspunt omdat autonoom varen in de toekomst zeer veel impact kan hebben op vaar- & rusttijden en de nu geldende bemanningsregeling.

Om de ontwikkeling van Smart Shipping en Autonoom Vervoer kracht bij te zetten, neemt BTB actief deel aan de volgende onderzoeksprojecten en activiteiten:

- Smart Shipping Challenge 30 November 2017
- Road Map Smart Shipping i.o.v. RWS
- CoVadem (consortium met MARIN, Deltares en Autena Marine)
- Novimar (consortium onder leiding van Nederland Maritiem Land)

Digitale bedrijfsvoering binnenvaartondernemers

Vanuit de oprichting zet BTB zich ook sterk in voor de digitale mogelijkheden voor de bedrijfsvoering van ondernemers in de binnenvaart. Op de website van BTB wordt een zeer uitgebreid overzicht aan de schippers aangeboden over alle toepassingen die er voor aan boord beschikbaar zijn. Daarbij speelt overigens de beschikbaarheid van goede mobiele dataverbindingen onverminderd een grote rol. De beschikbaarheid van breedbandig internet is helaas anno 2017 nationaal en internationaal niet altijd vanzelfsprekend. BTB streeft daarom doorlopend naar een betere dekking van 3/4G netwerken. Ook heeft BTB aan de wieg gestaan van het WiFi-netwerk van Binnenvaart Netwerk Diensten.

Digitale Gastvrijheid

Om aan de meer bekendheid en richting te geven, heeft BTB het concept van de 'digitale gastvrijheid' in (binnen) havens geïntroduceerd. Samen met de Nederlandse Vereniging van Binnenhavens (NVB) wordt gewerkt aan de

promotie en acceptatie van dit concept. Uitvoering van het project digitale gastvrijheid in havens voorziet niet alleen in een behoefte aan informatie, het levert ook een administratieve lastenverlichting op, draagt bij aan de veiligheid in havens, en een betere benutting van de Nederlandse haveninfrastructuur.

Onderstaand volgt een overzicht van meest genoemde aspecten, die naar voren kwamen als eerste stap naar digitale gastvrijheid in havens. Dit naar aanleiding van een enquête die het NVB onlangs onder haar leden heeft gehouden en die in feite alle **uniformering en digitalisering** van dienstverlening goed in beeld brengen:

- Aanmeldsysteem binnenschepen
- Inningsysteem binnenhavengelden
- Ligplaatsinformatie zoals beschikbaarheid en mogelijkheid tot reservering
- Regelgeving haven, zoals: havenbeheersverordening, binnenhavengeldverordening en binnenhavengeldtarieven
- Informatie over faciliteiten zoals walstroom, wifi, drinkwatervoorziening, afvalafgifte, bunkermogelijkheid, autoafzetsteiger, arts en ziekenhuis, bevoorrading, etc.
- Nautische informatie zoals dimensies, capaciteit

Om het aspect van interne bedrijfsvoering verder vorm te geven, onderneemt c.q. ondersteunt BTB de volgende activiteiten en werkzaamheden:

- Secretariaat van BND (het WiFi-netwerk in binnenhavens)
- Stuurgroep Telematica (voor overleg met de sector en varende ondernemers)
- BTB Internetsite

Transport en logistieke toepassingen

Hoewel digitalisering van transport en logistiek doorgaans het werkveld is van de individuele bedrijven onderling, vraagt dit onderwerp ook in toenemende mate de aandacht van BTB. Vooral de wens vanuit de markt, met name bij de opdrachtgevers (verladers) van het vervoer, naar meer actuele en nauwkeurige informatie voor tracking & tracing valt daarbij op. Hierbij wordt vaak gedacht aan de toepassing van AIS voor logistieke doeleinden. In het project COMEX lijkt RWS, samen met haar internationale partners, mee te willen gaan experimenteren.

Vraag & Aanbod

Verder signaleert BTB een snelle ontwikkeling van marktpodia waarbij vraag & aanbod naar vervoersruimte c.q. lading, met moderne App's bij elkaar wordt gebracht. Op de jaarlijkse Telematicadag in Nijmegen kwam deze trend (in 2016) helder naar voren. De nieuwe technologie maakt de markt meer transparant en biedt nieuwe oplossingen voor het oplossen van bestaande inefficiënties.

BTB zet zich op diverse manieren om transport & logistieke oplossingen in beeld te brengen, te traceren en te beïnvloeden, onder meer door:

- De jaarlijkse Telematicadag
- Stuurgroep Telematica
- Voorgenomen Congres "Festival van de Vaart"
- COMEX (Europees project waarin RWS deelneemt)

Bureau Telematica Binnenvaart

Vasteland 78

3011 BN Rotterdam

T +31 10 206 06 06

www.binnenvaart.org

bureau.telematica.binnenvaart@binnenvaart.org